

Valsts darba
inspekcija

***Darba aizsardzības aktualitātes
lauksaimniecības nozarē
Kurzemes reģionā***

2017, Liepāja

Valsts darba
inspekcija

Kāpēc tieši lauksaimniecība?

- **Nešaubīgi - viena no būtiskākajām nozarēm LV, kā arī pietiekama iesaistīto cilvēku skaita ziņā;**
- **MILZĪGI liels nodarbināto un uzņēmumu skaits;**
- **Ļoti dažāds "organizētības" un kvalifikācijas līmenis**
- **Daudz dažādu apakšnozaru;**
- **Attiecīgi darba vides riska faktoru un problēmu;**
- **Augsta bīstamība;**
- **Daudz nelaimes gadījumi;**
- **Reizēm acīm redzama prasību ignorēšana (piemēram, attiecībā uz IAL lietošanu, darba aprīkojumu, troksni un vibrāciju, darba plānošanu, ergonomiku u.c.)**

Valsts darba
inspekcija

Kāpēc tieši lauksaimniecība?

- **Vecās un Jaunās «darba attiecību» formas (ZS, individuālie komersanti, mājražotāji, mikrouzņēmumi, «nelegāļi», pašnodarbinātie u.c.)**
- **Ar mērķtiecīgu darbu var būtiski ietekmēt darba aizsardzības līmeni nozarē (VDI tematiskās pārbaudes, informācijas kampaņas u.c.)**
- **Var stabilizēt un samazināt nelaimes gadījumu (reģistrēto, smago un letālo) skaitu**
- **Var uzlabot arodslimību diagnostiku.**

Valsts darba
inspekcija

Kāpēc lauksaimniecība ir tik "īpaša"?

- Lauksaimniecība no aroda veselības un darba drošības viedokļa ir ļoti komplicēta nozare ar lielu bīstamību, jo:
- DAUDZ dažādu darba procesu un saimniekošanas nozaru;
- Plašs riska faktoru klāsts (tai skaitā liels skaits «bīstamu» iekārtu skaits);
- kombinēta iedarbība;
- sezonalitāte;
- «Bēdīga» letālo nelaiemes gadījumu statistika

Valsts darba
inspekcija

Kāpēc lauksaimniecība ir tik "īpaša"?

- Lielajiem ražotājiem - augsta specializācija, daudzi – ļoti moderni!
- Augstas prasības nodarbinātajiem (īpaši specializētā lauks. tehnika, transports)
- Augsti kvalificēti darbinieki – sezonas laikā vienveidīgi un bieži sarežģīti un bīstami darba apstākļi
- Mazie uzņēmumi, ģimenes saimniecības u.tml. – jādara viss un **NEPĀRTRAUKTI** (īpaši lopkopība)

Valsts darba
inspekcija

Kāpēc lauksaimniecība ir tik "īpaša"?

- Virkne citu mazāk zināmu (par zāģēšanu) darbu, kuriem raksturīgi specifiski riski (stādīšana, uzmērīšana u.c.), darba instrumenti un iemaņas
- Riska faktoru kombinācijas, augsts nelaimes gadījumu risks neuzmanības rezultātā
- Monotons darbs ar ļoti augstu uzmanības līmeni (piem., kombaini, traktori)
- Tehnika – gan ļoti moderna, gan ļoti nemoderna....
- Darba režīms (stundas, diennakts, gada laiki u.c.) un SEZONALITĀTE

Valsts darba
inspekcija

Kāpēc lauksaimniecība ir tik “īpaša”?

- Daudz specifisku problēmu, piemēram, iekārtu apkopes uz lauka
- Daudz bīstamu iekārtu ar augstām prasībām drošībai (apkopēm, lietošanai u.c.)
- Dažas problēmas labi zināmas, citas maz atpazītas un novērtētas, arī tāpēc, ka maz informācijas un ne vienmēr pietiekams izpratnes līmenis
- Gandrīz vienmēr – iekārtu remonta darbnīcas (arī ļoti mazās saimniecībās – bieži – TRAGISKAS..)

Valsts darba
inspekcija

Kāpēc lauksaimniecība ir tik “īpaša”?

- Otrajā vietā 2016. gadā bojāgājušo skaita ziņā ierindojas lauksaimniecības un mežsaimniecības nozare (7 bojāgājušie)
- Vislielākais bojāgājušo skaits bija tieši augkopības un lopkopības apakšnozarē, kad, saindējoties ar metāna gāzi, vienlaicīgi gāja bojā 4 nodarbinātie

Valsts darba
inspekcija

Cik liela ir nozare?

- Laukkopība 35 139
- Dārzenkopība 417 Ilggadīgo kultūru audzēšana 1 171
- Jauktā augkopība 5 065
- Piena lopkopība 17 936
- Ganāmo mājlopu audzēšana, izņemot piena lopkopību 5 308
- Cūkkopība un putnkopība 2 861
- Jauktā lopkopība 4 675
- Jauktā augkopība un lopkopība 10 814

Valsts darba
inspekcija

VDI aktivitātes lauksaimniecības nozarē

- Kampaņas lauksaimniecības nozares uzņēmumos (2012., 2014., 2017.)
2017.gadā Kurzemes reģionālā Valsts darba inspekcija kampaņas ietvaros apsekoja 30 lauksaimniecības nozares uzņēmumus. (Atsevišķos uzņēmumos tika konstatētas nepilnības darba tiesisko attiecību nodibināšanas dokumentos, kā arī pārkāpumi darba aizsardzībā)

Valsts darba
inspekcija

Normatīvie akti darba aizsardzībā

- Darba aizsardzības likums;
- 02.10.2007. MK noteikumi **Nr.749** “Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos”;
- 08.02.2005. MK noteikumi **Nr.99** “Noteikumi par komercdarbības veidiem, kuros darba devējs iesaista kompetentu institūciju”;
- 02.10.2007. MK noteikumi **Nr.660** “Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība”;
- 25.08.2009. MK noteikumi **Nr.950** “Nelaiemes gadījuma izmeklēšanas un uzskaites kārtība”;
- 20.08.2002. MK noteikumi **Nr. 372** “Darba aizsardzības prasības, lietojot individuālos aizsardzības līdzekļus”;
- 11.02.2003. MK noteikumi **Nr. 74** “Prasības individuāliem aizsardzības līdzekļiem, to atbilstības novērtēšanas kārtība un tirgus uzraudzība”

Valsts darba
inspekcija

Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos

**Nodarbināto apmācība
(10.08.2010. MK noteikumi Nr.749,
spēkā no 01.10.2010.)**

Ievad apmācība;

Instruktāža darba vietā:

- sākotnējā – uzsākot darbu;
- atkārtotā (darba gaitā);
- neplānotā;
- mērķa.

Valsts darba
inspekcija

Darba vides riska faktori

Mehāniskie faktori – pakļupšana, aizķeršanās, priekšmetu uzkrīšana, satiksmes negadījumi, nokrišana no augstuma, iegriešana, tranšeju malu nobrukšana u.t.t.

Fizikālie faktori – troksnis, vibrācija, apgaismojums, mikroklimats, starojums u.c.

Putekļi – metināšanas aerosols, abrazīvie putekļi u.c.

Ķīmiskās vielas – krāsas, šķīdinātāji, eļļas, sintētiskie mazgāšanas līdzekļi;

Bioloģiskie faktori – ērcu encefalīts u.c.;

Ergonomiskie faktori – fiziski smags darbs, smagu priekšmetu pārvietošana, redzes pārslodze, balss pārslodze, darbs piespiedu pozā, t.sk. sēdus u.c.

Psihoemocionālie faktori – nakts darbs, augsta atbildība, kontakts/konflikti ar klientiem, nemaināms grafiks, garas darba stundas, darbs izolācijā, saspringti darba treniņi u.c.

Valsts darba
inspekcija

Aizsargapģērbs

Noteikti lietojiet cepures
vai lakatus, īpaši, ja ir gari
mati. **NEKĀDAS
ŠALLES**

Strādājot ar lauksaimniecības tehniku
VIENMĒR lietojiet cieši
pieguļošu un ērtu apģērbu.
Aizpogājiet visas pogas,
aizvelciet ciet rāvēj slēdžus,
savelciet siksnas un rūpīgi
aizšņorējiet apavus.

- Ja Jums ir mobilais telefons, noteikti to
ņemiet līdz visos gadījumos- tā būs ātrāk
paziņot, ja atgadīsies nelaime.

Valsts darba
inspekcija

TRANSPORTS

Strādājot slīpos laukos grāvju malās un citās nelīdzenās vietās, uzmanieties lai agregāts neapgāztos.

Valsts darba
inspekcija

TRANSPORTS

Transportēšanas vai darba laikā cilvēkiem **aizliegts sēdēt vai stāvēt uz lauksaimniecības mašīnas vai traktora**. Cilvēkus drīkst pārvadāt tikai traktora kabīnē uz speciāla sēdekļa.

- Strādājot traktorā vai kombainā, tā durvis vienmēr turiet aizvērtas!

Valsts darba
inspekcija

GABARĪTI...

Vienmēr novērtējiet patiesos
tehnikas gabarītus, neesiet
pārliecināti, nebrauciet!

Valsts darba
inspekcija

DROŠA APSTĀŠANĀS

- Novietojot traktoru stāvvietā, nogaidiet līdz tas pilnībā apstājies, nobremzējiet stāvbremzi, izņemiet no aizdedzes atslēgu, un tikai tad izkāpiet no traktora.
- Nekad neatstājiet traktoru darbojoties, ja paši neesat tuvumā.

Valsts darba
inspekcija

APGĀŠANĀS

Dodiet man atbalsta punktu un es
pacelšu visu pasauli!

(Arhimēds)

Valsts darba
inspekcija

RISINĀJUMS!!!

Un to jūs saucat par drošu?

Tā būs daudz labāk!

Valsts darba
inspekcija

Valsts darba
inspekcija

Varbūt tā ir drošāk?

Valsts darba
inspekcija

Nē, visdrošāk ir tā! Un mugura arī nesāp...

Valsts darba
inspekcija

Sargiet galvu!

Ķiveres ir domātas ne tikai, lai pasargātu no krītošiem priekšmetiem, bet arī, lai netraumētu galvu citos veidos...

Valsts darba
inspekcija

SARGIET ACIS UN SEJU!

Alternatīvs
variants...

Parasti
jau mums šķiet,
ka
uzmanīsimies
un savās acīs
neko
neiešķiedīsim,
tomēr arī “slotas
kāts reizi gadā
izšauj”...

Valsts darba
inspekcija

ZIŅO:
nekvalitativs@vdi.gov.lv

JAUTĀ: info@vdi.gov.lv

SEKO: @darbaizsardziba
@darbainspekcija

SKATIES:
[http://www.youtube.com
/user/LMVDI#p/u](http://www.youtube.com/user/LMVDI#p/u)

IEPAZĪSTIES:
[http://www.slideshare.n
et/Valsts_darba_inspekci
ja](http://www.slideshare.net/Valsts_darba_inspekcija)

Valsts darba
inspekcija

Paldies par uzmanību!